ANIVERSAREA REPUBLICII

DIMENSIUNILE UNUI SFERT DE VEAC DE MUTAŢII ŞI ÎMPLINIRI

În milenara sa istorie poporul român, prin voinţa sa de muncă şi luptă, prin capacităţile sale creatoare a asigurat, în ciuda vicisitudinilor, progresul continuu al existenţei sale materiale şi spirituale, s-a impus treptat, în această parte a lumii, ca un puternic factor de progres şi civilizaţie.

În continua sa devenire, însă, poporul român a avut de învins nu o dată, forţe adverse, de ordin intern sau extern, care se opuneau năzuinţelor sale de libertate şi progres. Regimul monarhic, de exemplu, datorită locului pe care l-a ocupat în societatea românească, s-a transformat, în scurt timp, într-un centru în jurul căruia s-au raliat forţele reacţionare din interior şi dinafară, împiedicînd dezvoltarea firească a României pe drumul democraţiei şi progresului. Era firesc deci ca poporul român să lupte pentru instaurarea republicii. De aceea, poporul nostru a militat activ în trecutul său pentru a face cunoscută, a înfăptui şi dezvolta ideea de republică. Decenii de-a rîndul, patrioţii cei mai luminaţi au militat pentru o formă de stat democratică şi progresistă, menită să asigure independenţa politică, libertatea şi dreptatea socială pentru cei mulţi.

Impusă de dezvoltarea însăşi a poporului român, ideea de republică a fost susţinută cu consecvenţă de către clasa muncitoare, chemată de imperativele dezvoltării istorice să înfăptuiască idealurile cele mai înaintate ale naţiunii noastre. Odată cu afirmarea clasei muncitoare pe arena istoriei româneşti, ca forţa cea mai înaintată, dezideratul instaurării republicii capătă un conţinut nou, deoarece mişcarea revoluţionară şi socialistă l-a asociat cu lupta pentru crearea unui stat socialist, capabil să traducă în fapt idealul de libertate socială şi naţională. Acest ideal a putut fi înfăptuit prin lupta revoluţionară a maselor conduse de Partidul Comunist Român, în condiţiile create în urma victoriei insurecţiei naţionale antifasciste din august 1944.

În evoluția României din primii ani de după cel de al doilea război mondial, una dintre cele mai spectaculoase mutații în planul structurii sale politice a fost abolirea monarhiei.

Contradicția dintre conținutul real al puterii politice instaurate după insurecția națională antifascistă și forma monarhică de organizare a statului căpătînd aspectele cele mai acute, abolirea monarhiei și proclamarea republicii se impuneau imperios, erau posibile și necesare, în condițiile dezvoltării ascendente a revoluției populare. Raportul de forțe politice și sociale care, la sfîrșitul anului 1947, erau favorabile forțelor progresiste, condițiile obiective și subiective care se creaseră au permis Partidului Comunist Român, sprijinit de imensa majoritate a poporului, să treacă la înfăptuirea imediată a răsturnării monarhiei și la deschiderea drumului larg revoluției socialiste. Actul a cerut o intensă și atentă pregătire, pentru a se preîntîmpina o eventuală împotrivire a regelui, care ar fi putut recurge la o manevră de moment, apelînd la prerogativele sale de șef al statului și de comandant suprem al armatei. În acest sens, Partidul Comunist Român, elaborînd un plan detaliat de acțiune, a prevenit orice opoziție și vărsare de sînge. Îndeplinirea lui amănunțită a făcut posibilă acceptarea și semnarea actului de abdicare, înmînat de Gheorghe Gheorghiu-Dej și de dr. Petre Groza, împuterniciții partidului comunist și ai guvernului democrat, fără ca împotrivirea, la care inițial regele intenționase, să mai fi putut avea loc. Astfel, în ziua de 30 Decembrie 1947, contradicția de neconciliat dintre forma de stat — monarhia — și conținutul democrat popular al puterii în țara noastră s-a rezolvat în favoarea forțelor democratice, progresiste, conduse de Partidul Comunist Român. Se încheia, atunci, un capitol sumbru din istoria României care, în cei peste 80 de ani de monarhie, făcuse numeroase sacrificii pentru păstrarea tradițiilor sale înaintate. Rămășițele forțelor reacționare, grupate în jurul ultimului lor sprijin — monarhia — au trebuit să se recunoască învinse pe plan politic și, în scurt timp, pe tărîm economic. Adunarea Deputaților, în ședința sa istorică din 30 Decembrie 1947, a adoptat legea prin care se abolea monarhia și se instaura Republica; actul marca intrarea României într-o nouă etapă istorică de dezvoltare — etapa revoluției socialiste.

Se înfăptuia, acum, dezideratul fierbinte al marelui patriot revoluționar Nicolae Bălcescu, care, în anul 1848, milita pentru o republică democratică, în care cetățenii să fie liberi și egali, se deschidea perspectiva pentru a se înfăptui ceea ce muncitorii cereau în anii 1918—1921 — o republică socialistă, în care toți cei ce muncesc să se bucure de rezultatele muncii lor.

Sprijinindu-se pe adeziunea întregului popor, cu toate greutățile inerente începutului, statul de tip nou — republica populară a înregistrat importante mutații în transformarea revoluționară a societății ce și-au găsit expresia în ritmul intens al industrializării țării, în dezvol-

tarea agriculturii, în înflorirea științei și culturii. În primul rînd, revoluția socialistă, în plin avînt, marca un important moment — naționalizarea principalelor mijloace de producție, realizat la 11 iunie 1948. Prin lichidarea puterii economice a marii burghezii, prin crearea unui important sector socialist de stat, a fost posibilă începerea acțiunii de conducere planificată, științifică a economiei românești.

La 30 Decembrie 1947, au fost abrogate, de asemenea, prin lege, vechea Constituție din 1923, ca și unele instituții politice și juridice. Alegerile, stabilite pentru luna martie 1948, în urma autodizolvării în februarie, a Adunării Deputaților, au demonstrat, prin rezultatul lor (93,2% în favoarea candidaților Frontului Democrației Populare) înfrîngerea totală a reacțiunii interne și a susținătorilor ei, cercurile imperialiste străine.

Prima Constituție, adoptată la 13 aprilie 1948, care înscria importantele victorii ale poporului român pe tărîmul cuceririi puterii de stat, înlocuirea vechilor organe polițienești cu organe ale noii puteri — miliția și securitatea, reforma judecătorească, instituirea organelor locale ale puterii de stat, ca și aplicarea altor măsuri ulterioare, între anii 1948—1950, au creat premisele pentru consolidarea și dezvoltarea puterii democrat-populare. Noile condiții au permis poporului nostru, pentru prima dată în istorie, să-și exercite propria sa putere.

Pornind de la teza marxist-leninistă în conformitate cu care întărirea statului socialist reprezintă factorul cel mai important al progresului, Partidul Comunist Român a militat cu consecvență pentru consolidarea și perfecționarea continuă a aparatului de stat, contribuind astfel la afirmarea tot mai viguroasă a socialismului pe tărîm internațional.

Crearea unui puternic sector socialist în economie, materializat de către statul socialist în procesul de industrializare, cooperativizarea agriculturii și dezvoltarea ei intensivă și multilaterală, dezvoltarea vieții culturale și științifice au permis seria profundelor mutații și transformări structurale în viața României contemporane. Acest vast program, prin dinamica sa vie, a stimulat dezvoltarea țării pe drumul socialismului. În centrul operei de transformare socialistă a țării, industrializarea deține primul loc, fiind singura cale eficientă ce poate să asigure României progresul și civilizația. Cîteva date sînt edificatoare pentru ritmul creșterii permanente a producției industriale. Dublîndu-se, în medie, la fiecare cinci ani, producția industrială a României a ajuns anul acesta să fie de 21 de ori mai mare decît în anul 1938; în anul 1980, ea urmează să fie de 2,7 ori mai mare ca în anul 1970, iar în anul 1990 de aproape 6 ori mai mare, menținîndu-se un ritm mediu anual de creștere de 11—12%. Dacă producția industrială globală a anului 1938 se va obține în anul 1975 în circa 13 zile, în anul 1980, ea va fi obținută doar în circa 6 zile, iar în anul 1990 în numai două zile.

Succesele obținute pe plan intern au determinat creșterea prestigiului țării noastre pe plan mondial; s-au lărgit și consolidat legăturile economice și politice cu țări de pe toate continentele.

Paralel cu procesul complex al industrializării, statul nostru socialist a acordat sprijinul necesar agriculturii, concretizat prin importante mijloace materiale și tehnice, care au determinat obținerea an de an, cu toate capriciile naturii, a unor bogate recolte. Cele aproape 16 milioane tone de cereale obținute în anul 1972 — cea mai mare recoltă realizată pînă acum în istoria țării — dovedesc marile succese ale agriculturii românești. Statul socialist va continua și în viitor să acorde sprijin agriculturii. În actualul cincinal se va investi de două ori mai mult ca în cel precedent; peste 81 de miliarde lei, față de 40 de miliarde. În afară de aceasta, aproape 20 de miliarde lei vor fi investite din fondurile proprii ale cooperativelor agricole de producție.

Odată cu transformările din industrie și agricultură, au avut loc o serie de adînci înnoiri pe tărîm social și cultural. Reorganizarea învățămîntului și adaptarea lui la cerințele contemporaneității, dezvoltarea științei și tehnicii, răspîndirea largă a culturii în rîndul maselor au dat posibilitatea afirmării tot mai pregnante a științei și culturii românești, au determinat intensificarea schimbului de valori spirituale pe tărîm internațional.

Succesele obținute în economie au favorizat creșterea venitului național, a nivelului material și cultural al întregului popor. Astfel, de exemplu, în comparație cu anul 1938, venitul național din 1972 este de 7,6 ori mai mare; de asemenea, fondul de salarii din anul 1972 este de peste 3 ori mai mare decît întregul venit național al țării noastre în anul 1938; în același sens, în anul 1972, numai pentru cheltuieli social-culturale se alocă fonduri de 19—20 de ori mai mari decît în anul 1938. Exemplele sînt edificatoare pentru mutațiile calitative produse în țara noastră într-un sfert de veac. Măsurile recente de mărire a salariului minim, a pensiilor, a alocațiilor pentru copii, vin să confirme încă o dată grija partidului și statului socialist pentru creșterea continuă a nivelului de trai.

Marile împliniri ale societății socialiste își găsesc izvorul în strînsa unitate dintre muncitori, țărani, intelectuali, între toți cei ce muncesc, fără deosebire de naționalitate, unitate care a devenit forța ce a asigurat și asigură soliditatea orînduirii noastre, progresul României socialiste, continua dezvoltare a democrației socialiste. Construirea socialismului este înțeleasă de către Partidul Comunist Român, forța conducătoare a acestui vast proces de transformare revoluționară a societății, prin dezvoltarea continuă a democrației socialiste, prin participarea largă a tuturor membrilor societății la rezolvarea treburilor obștești. Faptul este posibil datorită asigurării drepturilor și libertăților pe care societatea socialistă le oferă fiecărui cetățean, datorită grijii statului socialist pen-

tru respectarea persoanei, pentru dezvoltarea multilaterală a fiecărei personalități.

În evoluția României pe calea progresului și civilizației, Congresul al X-lea și recenta Conferință Națională a Partidului Comunist Român, care constituie momente de bilanț și analiză, au contribuit la elucidarea problemelor teoretice și practice ridicate de procesul mereu ascendent al edificării societății socialiste multilateral dezvoltate. La Congresul al X-lea și la Conferința Națională din iulie 1972 s-a elaborat un vast program de dezvoltare a societății românești pentru următoarele decenii.

Pornind de la importantele realizări obținute pînă acum de către poporul român, de la succesele care au dus la lichidarea stării de înapoiere de la care s-a pornit, analizînd perspectivele ce se deschid dezvoltării țării noastre și locului ei în rîndurile țărilor cu o economie avansată, Conferința Națională a Partidului Comunist Român, din iulie 1972, a stabilit orientările și liniile directoare pentru dezvoltarea economiei naționale pînă în anul 1990[1]*. Prevăzînd planul de perspectivă, apoi planuri pe etape, Conferința Națională a Partidului Comunist Român a adoptat măsuri menite să asigure noi și importante succese în opera de edificare a socialismului multilateral dezvoltat în patria noastră. Astfel, în anul 1975, se va putea realiza o producție industrială globală de 580—600 miliarde lei, cu 40—60 de miliarde lei peste plan și un venit național cu 20 de miliarde de lei mai mare decît cel prevăzut. Această realizare va menține în continuare țara noastră pe primele locuri în lume în domeniul creșterii venitului național. Între anii 1960—1970, România a ocupat locul al doilea, după Japonia. Se creează, astfel, premisele pentru ca venitul național raportat la un locuitor, să ajungă, în anul 1990 la 50.000 lei, față de 25.000 de lei cît va fi în anul 1980.*

Cu privire la agricultură, Conferința Națională a precizat că în noua etapă de dezvoltare a României se impun să fie adoptate măsuri care să asigure obținerea unei producții vegetale și animaliere sporite, cu cheltuieli minime, să fie folosite toate posibilitățile existente în vederea depășirii prevederilor de producție agricolă ale actualului plan cincinal. În această perioadă, producția medie anuală trebuie să fie cu circa 5 milioane tone mai mare decît producția medie din cincinalul trecut.

Una dintre problemele esențiale în agricultură este apărarea și conservarea fondului funciar, redarea circuitului agricol a noi suprafețe de teren, folosirea intensă a bazei tehnico-materiale și a forței de muncă. În acest mod, va fi posibilă reducerea cheltuielilor materiale, creșterea eficienței economice, sporirea aportului agriculturii la creșterea venitului național al României.

---

[1] Conferința Națională a hotărît ca aceste prevederi să stea la baza activității de elaborare a prognozei privind evoluția țării noastre în viitoarele decenii și a directivelor pentru cincinalul 1976—1980, care vor fi supuse aprobării Congresului al XI-lea al P.C.R.

Conferința Națională a subliniat, totodată, posibilitățile existente pentru îndeplinirea în patru ani și jumătate a actualului plan cincinal, imperativ major al etapei de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate, al situării României pe noi trepte de civilizație și prosperitate.

Partidul Comunist Român, îndeplinindu-și rolul de conducător în societatea noastră socialistă, desfășoară o vastă activitate pentru înfăptuirea actualului plan cincinal înainte de termen și crearea premiselor pentru dezvoltarea de perspectivă a economiei naționale pînă în anul 1990. În acest sens, se va ține seama mai întîi de necesitatea realizării unui puternic avînt al forțelor de producție, de înfăptuirea unei structuri optime a economiei naționale, în condițiile desfășurării revoluției tehnico-științifice contemporane. Totodată se va avea în vedere: perfecționarea relațiilor de producție și a raporturilor dintre oameni, ridicarea nivelului de cunoaștere și de cultură generală a maselor largi, adîncirea continuă a democrației și participarea crescîndă a poporului la conducerea țării, afirmarea plenară a personalității umane, aplicarea în viață a principiilor eticii și echității socialiste, ridicarea continuă a nivelului de trai al poporului român.

În atenția Conferinței Naționale au stat și alte probleme ale dezvoltării economiei naționale dintre care subliniem: folosirea integrală a capacităților de producție și a mijloacelor de transport, reducerii costurilor produselor, justa repartiție a venitului național pentru dezvoltare și consum — condiție hotărîtoare a progresului general al societății românești în condițiile edificării socialismului multilateral dezvoltat, cercetarea științifică-tehnică și sporirea contribuției acesteia la realizarea obiectivelor majore ale dezvoltării economico-sociale, îmbunătățirea activității de comerț exterior, prin sporirea exporturilor, valorificarea superioară a muncii naționale, prin participarea activă și crescîndă a României la schimburile internaționale de valori materiale, la diviziunea internațională a muncii și echilibrarea balanței de plăți externe încă din anul 1974.

Prin conceperea unor planuri de perspectivă și pe etape, prin prevederea detaliată a căilor și mijloacelor lor de realizare pentru edificarea societății socialiste și comuniste, Conferința Națională din iulie 1972 se înscrie în istoria Partidului Comunist Român și a națiunii noastre socialiste ca un moment de deosebită însemnătate în lupta pentru progres și civilizație. În acest sens, transpunerea în viață a vastului program de dezvoltare economică și socială a țării în anii 1976—1990 „va marca, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a P.C.R. din iulie, parcurgerea unei etape istorice de importanță decisivă pentru viitorul poporului român, asigurînd crearea societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră, așezarea temeliilor trainice pentru edificarea comunismului în România“ [2].

---

[2] Nicolae Ceaușescu, *Raport la Conferința Națională a Partidului Comunist Român*, 19—21 iulie 1972, Editura politică, București, 1972, p. 42—43.

* * *

Proclamarea Republicii, construirea socialismului în țara noastră, toate mutațiile înregistrate pe tărîm economic și politic, împlinirile care au avut și continuă să aibă loc în cadrul societății socialiste românești au permis afirmarea României ca țară cu o economie modernă în plin avînt, cu o bogată viață culturală și științifică.

În cei 25 de ani de existență a Republicii a crescut permanent contribuția României la circulația bunurilor materiale și spirituale pe plan mondial. Evoluția situației internaționale din această perioadă confirmă, de asemenea, justețea politicii externe a României, reliefează participarea ei competentă și crescîndă la soluționarea, pe calea tratativelor, a multiplelor probleme ale contemporaneității în interesul păcii, democrației și socialismului.

Poziția adoptată de România în cadrul complexelor probleme ale lumii contemporane, contribuția țării noastre pe plan internațional au primit girul Congreselor și Conferințelor naționale ale Partidului Comunist Român, precum și al Marii Adunări Naționale.

Reflectînd interesele naționale și sociale ale poporului român, concretizînd o intensă activitate desfășurată de statul socialist pentru continua sa dezvoltare, pentru colaborarea cu toate țările lumii, pentru securitate și pace, politica internă și externă este aprobată și sprijinită de întreaga noastră națiune. Desfășurarea evenimentelor politice interne și internaționale confirmă justețea și realismul politicii științifice a partidului comunist și a statului socialist român, relevă prestigiul crescînd al României în viața internațională.

Privind astăzi o hartă a României de la începutul construcției socialismului, căreia proclamarea Republicii îi deschidea drum larg, se poate constata, cu un îndreptățit sentiment de satisfacție, rezultatul politicii marxist-leniniste a partidului comunist, care, urmărind cu consecvență dezvoltarea armonioasă a economiei și culturii românești, ridicarea poporului nostru pe treptele progresului și civilizației, i-au asigurat un loc însemnat în rîndurile națiunilor lumii.

Imaginea României socialiste la un sfert de veac de la proclamarea Republicii este rezultatul concretizat al capacităților creatoare ale poporului nostru care, la chemarea Partidului Comunist Român a pornit, în unul din cele mai grele momente pentru însăși soarta patriei, la făurirea conștientă a propriei sale istorii, a noului său destin — socialismul și comunismul.

Victoriile înregistrate de poporul român în toate domeniile de activitate în cei 25 de ani de existență a Republicii ne permit să constatăm că țara noastră a progresat în acești ani cu o întreagă epocă, epoca celor mai adînci mutații și mai fecunde împliniri care au schimbat din temelii configurația economico-socială și însăși viața națiunii române.

AUREL LOGHIN